

Nr 10.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1948/49 under tionde huvudtiteln, avseende anslagen inom handelsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Handelsdepartementet.

1:o) **Handelsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln (punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1948) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för handelsdepartementet,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Handelsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 431 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 396 800 kronor.

Med hänsyn till den senare tidens utveckling på den internationella handelsområde, vilket för handelsdepartementets del medfört väsentligt ökade arbetsuppgifter, har departementschefen föreslagit inrättande av en befattning såsom extra ordinarie förste kanslisekreterare i lönegraden Ce 29. Innehavaren av tjänsten skulle handlägga frågor rörande utrikeshandeln. Vidare föreslås att medel anvisas för anställande av en expeditionsvaktsaspirant i lönegraden Cf 7. I övrigt innebär förslaget vissa av de nya avlöningsbestämmelserna föranledda justeringar av anslagsposterna.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag om viss förstärkning av handelsdepartementets arbetskrafter tillstyrkes av utskottet, som ej heller har något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för handelsdepartementet fastställda personalförteckningen upptaga ytterligare en befattning såsom extra ordinarie förste kanslisekreterare i lönegraden Ce 29;

b) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	237 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal..	»	119 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	46 600

Summa kronor 431 000;

c) till *Handelsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 431 000 kronor.

2:o) **Handelsdepartementet: Omkostnader. Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 2 och 3, s. 3) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Handelsdepartementet*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 30 000 kronor;

b) till *Handelsdepartementet*: *Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* ett anslag av 20 000 kronor.

Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.

3:o) **Kommerskollegium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 4—8) att

dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49, dels ock till Kommerskollegium: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 1 452 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Lindström* och herr *Aman* (I: 168) och den andra inom andra kammaren av herrar *Severin* i Gävle och *Brandt* (II: 285), hemställts, att riksdagen måtte i enlighet med kommerskollegii framställning beträf-

fande personal å monopolutredningsbyrån medgiva dels omvandling till ordinarie tjänster av byrådirektörsbefattningen samt tre arvodesbefattningar såsom förste aktuarie, såsom förste byråsekreterare och såsom aktuarie med placering i respektive Ca 31, Ca 29, Ca 29 och Ca 24, dels ock förstärkning av personalen med tre tjänster i respektive lönegrad Ce 29, Ce 24 och Cf 17.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 168.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 344 200 kronor.

Kommerskollegium har i fråga om monopolutredningsbyrån föreslagit, att medel måtte anvisas för att möjliggöra för kollegium att å avdelningen för specialundersökningar anställa ytterligare en förste aktuarie med arvode motsvarande lön i lönegraden Ce 29, en aktuarie med arvode motsvarande lön i lönegraden Ce 24 och en amanuensaspirant i lönegraden Cf 17. Med förmälan att arbetet å avdelningen för analys av pris- och marknadsförhållanden ännu icke påbörjats, framhåller kollegium, att det vore angeläget att tillfälle bereddades kollegium att under loppet av nästa budgetår påbörja analysverksamheten. För den befattningshavare, som skulle leda arbetet, borde arvodet icke bestämmas till lägre belopp, än som motsvarade lön i lönegraden Ce 29 till en förste aktuarie. Härutöver föreslår kollegium, att ytterligare två befattningshavare måtte avses för avdelningen, nämligen en amanuensaspirant i lönegraden Cf 17 och ett kontorsbiträde i lönegraden Ce 8.

I fråga om anställningsformen för personalen å monopolutredningsbyrån framhåller kollegium bl. a., att de arbetsuppgifter, som åvilade byrån, såvitt nu kunde bedömas icke vore av tillfällig natur. I anslutning härtill föreslår kollegium, att byrådirektörsbefattningen samt de tre nuvarande arvodesbefattningarna som förste aktuarie och som förste byråsekreterare samt som aktuarie måtte omvandlas till ordinarie befattningar, byrådirektörsbefattningen i lönegraden Ca 31, befattningarna såsom förste aktuarie och som förste byråsekreterare i lönegraden Ca 29 och befattningen som aktuarie i lönegraden Ca 24.

Beträffande övriga byråer har kommerskollegium föreslagit, att nio befattningar, vilka nu äro placerade i Ca 27, skulle uppflyttas till Ca 29 samt att medel måtte anvisas för anställande av ytterligare två amanuensbefattningar i respektive Ce 22 och Cf 19.

Vad angår kommerskollegii förslag att uppflytta befattningarna i lönegraden Ca 27 till lönegraden Ca 29 har departementschefen erinrat om att frågan om dessa befattningars löneställning prövats så sent som vid anmälan av motsvarande anslag i 1947 års statsverksproposition, bilaga 12, s. 14 och 15. Med hänsyn härtill och till nuvarande statsfinansiella läge har departementschefen funnit sig, ehuru uppflyttning av vissa befattningar i och för sig är motiverad, icke nu kunna tillstyrka kollegii förslag härtinnan. Även övriga av kollegium föreslagna personaländringar hava synts

departementschefen väl grundade. I rådande läge har departementschefen emellertid funnit sig endast såtillvida böra tillmötesgå kommerskollegii förslag, att han tillstyrkt att de nuvarande arvodesbefattningarna å monopolutredningsbyrån såsom förste aktuarie och som förste byråsekreterare samt som aktuarie överföras till löneplan, de två förstnämnda befattningarna i lönegraden Cg 29 och den sistnämnda i lönegraden Cg 24.

Departementschefens förslag i övrigt äro i huvudsak föranledda av löneklassuppflyttningar och den reglerade befordringsgången.

Utskottet. De i motionerna gjorda yrkandena om vissa personaländringar å monopolutredningsbyrån stå i överensstämmelse med vad kommerskollegium i sina anslagsäskanden för nästa budgetår hemställt. Beträffande ifrågavarande förslag har departementschefen funnit desamma väl grundade men ansett sig i nuvarande statsfinansiella läge icke kunna tillstyrka framställningarna i fråga i annan mån än att tre arvodesbefattningar föreslagits skola omvandlas till extra tjänster. Utskottet vill för sin del ansluta sig till vad departementschefen sålunda anfört och finner sig alltså icke böra frångå Kungl. Maj:ts förslag i nu berört avseende. Härav följer, att utskottet avstyrker ifrågavarande motioner.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt finner utskottet sig jämväl böra biträda. Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 168 och II: 285,

a) fastställa följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förlagsvis	kronor	837 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	7 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	457 200
4. Rörligt tillägg, förlagsvis	»	150 000

Summa kronor 1 452 000;

b) till *Kommerskollegium*: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 1 452 000 kronor.

4:o) **Kommerskollegium: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 9—11), vilket i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en höjning med 8 000 kronor, avseende — förutom en uppräknig av uppbördsposten — anslagsposterna till sjukvård m. m. och till publikationstryck, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommerskollegium: Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 222 500 kronor.

5:o) **Kommerskollegium: Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 11), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en minskning med 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommerskollegium: Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

6:o) **Bergsstaten: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 12 och 13), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 4 700 kronor, beroende dels på ökade medel för avlönande av en extra gruvingenjör i lönegraden Cg 29, dels på de nya avlöningsbestämmelserna, dels ock på ökade utgifter till vikariatserättningar och kallortstillägg, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 107 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 19 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 14 500

Summa kronor 141 000;

b) till *Bergsstaten: Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 141 000 kronor.

7:o) **Bergsstaten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 13 och 14), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bergsstaten: Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 21 200 kronor.

8:o) **Fartygsinspektionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, s. 15—17) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Fartygsinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 397 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 396 300 kronor.

Anslagsökningen är i huvudsak beroende på de nya avlöningsbestämmelserna.

Kommerskollegium har föreslagit, att fartygsinspektörerna uppflyttas i högre lönegrad. Med anledning härav har departementschefen framhållit, att löneställningen för fartygsinspektörerna icke bör rubbas i nuvarande läge. Dessa befattningshavares löner böra dock enligt departementschefens mening överses vid någon senare, härför mera lämplig tidpunkt, varvid hänsyn självfallet bör tagas till den löneställning, som må hava beretts jämförliga befattningshavare vid andra ämbetsverk.

Utskottet. Den verkställda beräkningen av förevarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet, som ansluter sig till vad departementschefen anfört i fråga om löneställningen för fartygsinspektörerna, förutsätter emellertid att denna fråga snarast blir föremål för prövning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 310 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 44 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 42 500

Summa kronor 397 000;

b) till *Fartygsinspektionen*: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 397 000 kronor.

9:o) **Fartygsinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 17), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fartygsinspektionen*: Omkostnader för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 68 000 kronor.

10:o) **Skeppsmätning**sväsendet: **Avlöningar**. **Skeppsmätning**sväsendet: **Omkostnader**. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 13 och 14, s. 18 och 19), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag en höjning med 200 kronor, avseende vikariatsersättningar, samt i fråga om sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Skeppsmätning*sväsendet: *Avlöningar* ett förslagsanslag av 34 300 kronor;

b) till *Skeppsmätning*sväsendet: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

11:o) **Torvingenjörer m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 19), vilket i förhållande till det för löpande budgetåret anvisade anslaget innebär oförändrad medelsanvisning, får utskottet — under erinran att motsvarande bemyndigande, som nu begäres, lämnats av föregående års riksdag — hemställa,

att riksdagen må

a) till *Torvingenjörer m. fl.* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att enligt vad i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1948 anförts vid beviljande under år 1949 av torvlån från industrilånefonden i särskilda fall medgiva undantag från gällande lånebestämmelser.

12:o) **Instruktör i hemslöjd: Avlöning**. **Instruktör i hemslöjd: Omkostnader**. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 16 och 17, s. 19 och 20) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Instruktör i hemslöjd: Avlöning* ett anslag av 8 000 kronor;

b) till *Instruktör i hemslöjd: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 500 kronor.

13:o) **Navigationsskolorna: Avlöningar**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18, s. 20—23) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till **Navigationsskolorna: Avlöningar** för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 601 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 608 900 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att kostnaderna för arvoden åt skol-läkare och skolsköterskor och för förbrukningsartiklar i fortsättningen icke längre skola bestridas från ett särskilt anslag till skolhälsovård utan från avlöningsanslagets arvodespost respektive omkostnadsanslagets delpost till övriga expenser. Vid bifall härtill skulle, enär de på innevarande budgetår belöpande kostnaderna för anskaffning av instrument äro av engångsnatur, anslag till navigationsskolornas skolhälsovård icke behöva bibehållas efter utgången av innevarande budgetår.

Förslaget innebär vidare, att arvodet till examensledaren å maskintekniska linjen höjes från 2 000 kronor till 3 000 kronor.

I övrigt har föreslagits, att anslagsposten till Avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas med 47 000 kronor samt att anslagsposterna till Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg höjas med 15 800 kronor respektive 16 800 kronor.

Utskottet. De föreslagna ändringarna i anslagsdispositionen liksom den verkställda beräkningen av anslaget ha icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	400 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Arvode åt en examensledare å maskintekniska linjen	kronor	3 000
b. Arvoden åt skolläkare och skolsköterskor, <i>förslagsvis</i>	»	5 500
		8 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	160 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	46 500
		<hr/>
	Summa kronor	615 000

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Hyror och hyresersättningar	kronor	14 000
		<hr/>
	Nettoutgift kronor	601 000;

b) till *Navigationsskolorna*: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 601 000 kronor.

14:o) **Navigationsskolorna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 24 och 25), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 3 500 kronor, beroende dels på att såsom under föregående punkt föreslagits kostnaderna för de förbrukningsartiklar, som erfordras för navigationsskolornas skolhälsovård, skola belasta förevarande anslag, dels ock på föreslagen höjning i övrigt av posten till expenser, varjämte de särskilda uppbördsmedlen höjts med 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Navigationsskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 kronor.

15:o) **Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20 s. 25), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en ökning med 200 kronor, beroende på höjt timarvode till lärare i hälso- och förbandslära, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 3 100 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

16:o) **Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21, s. 26—29) att

dels godkänna av departementschefen föreslagen ändring i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 537 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 477 000 kronor.

Enligt departementschefens förslag skulle den geolog, som utövar vetenskapliga ledningen av jordartskarteringen inom Norrbottens län och till vilken nu utgår ett årsarvode av 10 660 kronor, erhålla befattning i lönegrad Ce 26. Vidare skulle ett arvodesavlönat tekniskt biträde anställas såsom extra befattningshavare med placering i lönegrad Cg 14. Dessutom föreslås, att en preparator och ett ritbiträde inplaceras i lönegrad Ce 12 respektive Ce 8 samt att ett belopp av 2 600 kronor anvisas till ett arbetsbiträde åt kassören.

Avlöningskostnaderna för förenämnda befattningshavare, vilka f. n. avlönas från anslagen till jordartskartering inom Norrbottens län och till malmletning och förberedande gruvarbeten m. m., hava föreslagits skola i fortsättningen helt bestridas från ämbetsverkets avlöningsanslag. Vid bifall här till komma nämnda sakanslag att nedräknas, det förra med 10 600 kronor och det senare med 22 500 kronor.

I övrigt innebär förslaget förutom löneklassförändringar vissa av de nya avlöningsbestämmelserna föranledda justeringar av anslagsposterna.

Utskottet. Mot förslaget om inrättandet av ytterligare en befattning som extra ordinarie geolog i lönegraden Ce 26 har utskottet icke något att erinra. Då förslagen i övrigt rörande ändrade löneställningar jämväl kunna godtagas liksom den verkställda anslagsberäkningen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning uppföra ytterligare en befattning som extra ordinarie geolog i lönegraden Ce 26;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 229 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 251 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 55 200

Summa kronor 537 000;

c) till *Sveriges geologiska undersökning*: *Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 537 000 kronor.

17:o) *Sveriges geologiska undersökning*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 29 och 30), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: *Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 142 000 kronor.

18:o) *Sveriges geologiska undersökning*: *Malmletning och förberedande gruvarbeten*. *Sveriges geologiska undersökning*: *Jordartskartering inom Norrbottens län*. *Sveriges geologiska undersökning*: *Agrogeologiska kartor över*

sydvästra Skåne. Vissa kostnader för statens gruvegendom. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 23—26, s. 30—33), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda båda anslag minskningar med 23 000 kronor respektive 10 600 kronor samt i fråga om sistnämnda båda anslag oförändrade belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten* ett reservationsanslag av 627 000 kronor;

b) till *Sveriges geologiska undersökning: Jordartskartering inom Norrbottens län* ett reservationsanslag av 23 000 kronor;

c) till *Sveriges geologiska undersökning: Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne* ett reservationsanslag av 11 300 kronor;

d) till *Vissa kostnader för statens gruvegendom* ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

19:o) Statens provningsanstalt: Avlöningar. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27, s. 33—38) att

dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens provningsanstalt,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Statens provningsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 843 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 773 000 kronor.

Departementschefen har erinrat, att 1945 års riksdag anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda frågan om den statliga provningsverksamhetens organisation. Sedan utredningen i ärendet verkstälts hava överläggningar hållits i handelsdepartementet med representanter för provningsanstalten samt för verk och myndigheter, som driva mera omfattande provning. Departementschefen har nu anmält detta ärende och i anslutning därtill anfört följande.

Överläggningarna ha bestyrkt riktigheten av utredningsmannens uppgifter att samma slags rutinprovningar utföras vid ett stort antal statliga eller statsunderstödda anstalter och laboratorier. Den av statsmedel bekostade provningsverksamhet, som drivs utanför de egentliga provningsanstalterna, tillgodoser vanligen den provande myndighetens egna behov av provning. I yttrandena och vid överläggningarna ha enligt min mening goda skäl åberopats för att provning av detta slag fortfarande skall få drivas i den omfattning myndigheterna själva bestämma. Jag är därför icke beredd att medverka till några föreskrifter, som skulle inkräkta på myndig-

heternas självbestämmanderätt i fråga om sådan provning. Jag förutsätter emellertid, att myndigheterna i största möjliga utsträckning anlita statens provningsanstalt och prova själva endast då detta anses medföra påtagliga fördelar.

Sedan den affärsmässiga rutinprovningen vid tekniska högskolan i Stockholm numera upphört, förekommer provning åt utomstående i konkurrens med de egentliga provningsanstalterna blott i obetydlig omfattning vid statliga laboratorier. I de fall då sådan provning ännu sker, bör den kunna avvecklas genom överenskommelse mellan statens provningsanstalt och vederbörande myndighet.

I yttrande över betänkandet har statens provningsanstalt framhållit önskvärdheten av att inköp för statsmedel av dyrbar provningsutrustning sker först sedan samråd med provningsanstalten ägt rum. Även jag anser sådant samråd önskvärt.

Utredningsmannens förslag att tre nya statliga provningslaboratorier skulle inrättas vid vissa tekniska läroanstalter i landsorten har av remissmyndigheterna mottagits med stort intresse. Kungl. Maj:t har därför på mitt förslag genom beslut den 12 december 1947 uppdragit åt överstyrelsen för yrkesutbildning att i samråd med statens provningsanstalt närmare utreda denna fråga.

Med anledning av utredningsmannens förslag att införa föreskrifter om obligatorisk provning vid leverans till staten eller till statsunderstött företag får jag framhålla att denna fråga, enligt vad jag inhämtat, kommer att behandlas av 1946 års upphandlingssakkunniga.

De övriga förslag som framförts i betänkandet och yttrandena ha icke givit anledning till särskilt uttalande.

Vad härefter beträffar frågan om anslag till anstalten för nästa budgetår har departementschefen föreslagit, att en befattning såsom förste avdelningsingenjör i lönegraden Ce 27 inrättas å trätekniska laboratoriet samt att medel beräknas för att bereda en vid anstalten anställd assistent i lönegraden Ce 22 anställning såsom avdelningsingenjör i lönegraden Ce 24. I övrigt innebär förslaget i huvudsak allenast vissa av de nya avlöningsbestämmelserna föranledda justeringar av anslagsposterna.

Utskottet. Vad departementschefen anfört i fråga om den statliga provningsverksamhetens organisation har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Förslagen om ombildning och nyinrättande av vissa befattningar vid provningsanstalten synas utskottet tillräckligt motiverade, varför desamma tillstyrkas. Mot kostnadsberäkningarna i övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för statens provningsanstalt gällande personalförteckningen upptaga en befattning som förste avdelningsingenjör i lönegraden Ce 27;
- b) godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	323 300
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	239 100
4. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	212 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	67 400
		Summa kronor 843 000;

c) till *Statens provningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 843 000 kronor.

20:o) *Statens provningsanstalt*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 38—40), vilket innebär bl. a., att utgifterna för underhåll av anstaltens tomt skola bestridas av statens allmänna fastighetsfond, får utskottet — med erinran att motsvarande anslag för löpande budgetår upptagits med 137 500 kronor — hemställa,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 139 500 kronor.

21:o) *Flygtekniska försöksanstalten*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29, s. 40—44) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 640 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 617 500 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att en kollektivavtalsanställd instrumentmakare anställs såsom extra ordinarie med placering i lönegraden Ce 16 samt att ytterligare medel anvisas dels till löneklassuppflyttningar, dels ock i anledning av den reglerade befordringsgången.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	77 000
2. Arvoden och ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	50 000
3. Avlöningar till verkstadsarbetare och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	118 100
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	»	343 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	51 300

Summa kronor 640 000;

b) till *Flygtekniska försöksanstalten*: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 640 000 kronor.

22:o) *Flygtekniska försöksanstalten*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 45 och 46), vilket innebär bl. a. att utgifterna för underhåll av anstaltens tomt skola bestridas av statens allmänna fastighetsfond, får utskottet — med erinran att motsvarande anslag för innevarande budgetår uppförts med 200 900 kronor — hemställa,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten*: Omkostnader för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 199 400 kronor.

23:o) Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 46—48), vilket icke innebär andra ändringar än dem som betingas av den allmänna löneregleringen och den reglerade befordringsgången, får utskottet — med erinran att motsvarande anslag för löpande budgetår uppförts med 228 300 kronor — hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	94 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	125 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	24 900.

Summa kronor 250 000;

b) till *Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

24:o) *Statens hantverksinstitut: Vissa omkostnader. Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 32 och 33, s. 48) och under erinran, att samma anslagsbe-
lopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Statens hantverksinstitut: Vissa omkostnader* ett förslagsanslag av 31 000 kronor;

b) till *Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.* ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

25:o) *Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 48—50), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 130 000 kronor.

26:o) *Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet.* Med erinran att anslag för ifrågavarande ändamål under innevarande budgetår anvisats under anslagsrubriken Tekniska och industriella specialstudier i utlandet får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 50 och 51), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

27:o) *Statens tekniska forskningsråd.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 51 och 52), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en uppräknning med 10 000 kronor i syfte att höja arvoden till ordföranden och personalen vid sekretariatet samt för bestridande av höjda expeditionskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens tekniska forskningsråd* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

28:o) **Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37, s. 52—54) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 1 040 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herrar *Johansson* i Stockholm och *Johanson* i Norrköping väckt motion (II: 282) hemställt, att förevarande anslag måtte höjas till 1 800 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 040 000 kronor.

Statens tekniska forskningsråd har hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppräknas med 760 000 kronor till 1 800 000 kronor.

Departementschefen har uttalat, att forskningsrådet otvivelaktigt framfört synnerligen starka skäl för att höja anslaget till tekniskt-vetenskaplig forskning med betydande belopp. Det oaktat har departementschefen ansett sig med hänsyn till den nuvarande statsfinansiella situationen nödgad att förorda oförändrad medelsanvisning å anslaget, vilket föreslagits skola få disponeras enligt i huvudsak samma regler, som gälla för innevarande budgetår.

Utskottet ansluter sig till vad departementschefen i ärendet anfört och föreslagit och tillstyrker alltså, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Härav följer, att utskottet icke kan biträda den i ämnet väckta motionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 282, till *Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 1 040 000 kronor.

29:o) **Statens kommitté för byggnadsforskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38, s. 54 och 55) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 48 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

I fråga om formerna för tilldelning av bidrag från anslaget till byggnadsforskning ankommer det för närvarande på Kungl. Maj:t att, efter förslag av kommittén, bevilja sådana bidrag. Det har synts departementschefen lämpligt, att kommittén erhåller bemyndigande att besluta om bidrag, såvitt desamma icke överstiga 20 000 kronor i engångsbidrag eller 10 000 kronor i periodiskt bidrag. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, har det synts få ankomma på Kungl. Maj:t att lämna kommittén ett sådant bemyndigande, att gälla tills vidare.

Utskottet tillstyrker den äskade medelsanvisningen och har icke något att erinra mot den av departementschefen föreslagna ändringen i fråga om formerna för tilldelning av bidrag från anslaget till byggnadsforskning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens kommitté för byggnadsforskning* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 48 500 kronor.

30:o) **Byggnadsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 55), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, får utskottet under hänvisning till vad utskottet anfört under närmast föregående punkt hemställa,

att riksdagen må till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

31:o) **Bidrag till svenska träforskningsinstitutet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40, s. 55—58) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 555 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 518 800 kronor, därvid utgiftsstaten slutar på ett belopp av 553 800 kronor.

Departementschefen har erinrat om att Kungl. Maj:t den 24 oktober 1947 uppdragit åt statens tekniska forskningsråd att bl. a. överenskomma med stiftelserna svensk träforskning, svensk textilforskning och svensk konserveringsforskning om förslag till de ändringar i de med stiftelserna träffade avtalen, som kunde finnas påkallade med hänsyn till den år 1947 beslutade omläggningen av avlönings- och pensionsförhållandena för statliga befattningshavare. Avtalen mellan staten och vederbörande institutioner skrevs vid en tidpunkt, då 1939 års avlöningsreglementen och 1941 års pensionsreglementen ännu gällde, och omläggningen har medfört att de bestämmelser i avtalen, som röra statens bidrag till avlönings- och pensioneringskostnader, behöva omarbetas. Departementschefen har framhållit, att den omarbetning, som sålunda är nödvändig, icke berör de grundläggande principerna i avtalen utan endast omfattar de frågor, som aktualiseras av att de nya avlönings- och pensionsreglementena utfärdats. Med stöd av riksdagens föregående år givna bemyndigande ha de av statsmedel avlönade befattningshavarna vid forskningsinstitutet erhållit viss avlöningsförbättring, vilket kunde ske utan att avtalen ändrades. Frågan om att öka bidragen till pensioneringskostnader lämnades däremot öppen. Denna fråga vilken kräver att avtalen revideras har ansetts kunna lösas sedan forskningsrådet utfört sitt uppdrag. I den mån rådets förslag giva anledning härtill, har det synts departementschefen — därest riksdagen icke har något att erinra däremot — få ankomma på Kungl. Maj:t att jämka bidragen till pensioneringskostnader och i samband härmed eventuellt ytterligare jämka bidragen till av-

löningskostnader samt besluta om härav betingad revision av de med stiftelserna svensk träforskning, svensk textiltforskning och svensk konserveringsforskning träffade avtalen.

Departementschefen har tillstyrkt, att ännu en assistent erhåller pensionsrätt från och med den 1 januari 1949. Kostnaderna härför hava ansetts kunna rymmas inom ramen för oförändrad medelsanvisning å posten till pensioneringskostnader.

Det har synts departementschefen skäligt att obligatoriska olycksfallsförsäkringsavgifter för institutets personal betalas av statsmedel. Kostnaderna härför hava föreslagits skola bestridas från en särskild post under rubriken Omkostnader i institutets utgiftsstat. För nästa budgetår har posten upptagits med förslagsvis 1 200 kronor. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, torde, framhåller departementschefen, jämväl under innevarande budgetår uppkommande kostnader för dylika avgifter få bestridas från förslagsanslaget Bidrag till svenska träforskningsinstitutet.

Då bidragen för nästa budgetår i övrigt beräknats till samma belopp som i utgiftsstaten för innevarande år, har anslaget upptagits med (553 800 + 1 200 =) 555 000 kronor.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl vill utskottet tillstyrka, att riksdagen lämnar Kungl. Maj:t de bemyndiganden, varom departementschefen hemställt. Utskottet anser billighetsskäl tala för att obligatoriska olycksfallsförsäkringsavgifter för institutets personal betalas av statsmedel och tillstyrker alltså förslaget härom. Då ej heller något torde vara att erinra mot kostnadsberäkningarna, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska träforskningsinstitutet* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 555 000 kronor.

32:o) **Bidrag till institutet för konserveringsforskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42, s. 61—63) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 20 000 kronor.

Riksdagen har tidigare (skr. 1946:406) förklarat sig icke ha något att erinra mot att byggnaden för institutet för konserveringsforskning uppfördes å Chalmers tekniska högskolas tomt i Göteborg. Enligt vad styrelsen för institutet uttalat torde frågan om institutets förläggning behöva prövas på nytt. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, har det synts departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att göra denna prövning och — såframt Kungl. Maj:t anser skäl därtill föreligga — bestämma att institutet skall uppföras på annan tomt i Göteborg eller dess omedelbara närhet än den tidigare anvisade. Departementschefen har därvid förutsatt,

att tomtplatsen väljes så, att institutet utan svårighet kan samarbeta med Chalmers tekniska högskola och textilforskningsinstitutet.

Beträffande frågan om revision av det med stiftelsen svensk konserveringsforskning träffade avtalet hänvisas till vad som härom anförts under anslaget till bidrag till svenska träforskningsinstitutet för nästa budgetår.

Utskottet. Vad departementschefen föreslagit med avseende å förnyad prövning av institutets förlägningsfråga har icke givit utskottet anledning till erinran. Jämväl den verkställda beräkningen av medelsbehovet under nästa budgetår finner utskottet sig böra tillstyrka. Beträffande frågan om revision av det med stiftelsen svensk konserveringsforskning träffade avtalet hänvisas till vad utskottet härom anfört under anslaget till bidrag till svenska träforskningsinstitutet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

33:o) **Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten. Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 43 och 44, s. 63 och 64) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten* ett reservationsanslag av 40 000 kronor;

b) till *Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi* ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

34:o) **Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 64 och 65), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 20 000 kronor, beroende på att en företagarförening bildats även på Gotland, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kronor.

35:o) **Resestipendier till teoretiskt och praktiskt bildade tekniker. Befrämjande av hemslöjden. Bidrag till svenska slöjdföreningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 46—48, s. 65—67) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

- att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa
- a) till *Resestipendier till teoretiskt och praktiskt bildade tekniker* ett reservationsanslag av 10 000 kronor;
 - b) till *Befrämjande av hemslöjden* ett reservationsanslag av 50 000 kronor;
 - c) till *Bidrag till svenska slöjdföreningen* ett anslag av 50 000 kronor.

36:o) **Bidrag till standardiseringsverksamheten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49, s. 67—69) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 400 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Gustaf Elofsson* (I: 61) och den andra inom andra kammaren av herr *Johnsson* i Kastanjegården *m. fl.* (II: 100), hemställts, att riksdagen vid behandling av tionde huvudtiteln i årets statsverksproposition måtte besluta att, utöver det anslag, riksdagen kan komma att bevilja till bidrag till standardiseringsverksamheten, förorda, att ett särskilt anslag å 8 000 kronor anvisas Sveriges standardiseringskommission för utrednings- och upplysningsverksamhet i fråga om standardisering av matpotatis.

I fråga om de skäl, motionerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen II: 100.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 400 000 kronor.

Sveriges standardiseringskommission har i skrivelse den 30 augusti 1947 hemställt om ett belopp av 482 000 kronor för att uppehålla och utvidga standardiseringsverksamheten under budgetåret 1948/49. Av i propositionen (s. 67) intagen sammanställning framgår den avsedda fördelningen av det begärda beloppet.

Den begärda medelsanvisningen innebär, att bidragen till befintliga kommittéer skulle ökas med sammanlagt 46 000 kronor. För helt nya kommittéer (cement- och betongindustriens kommittéer samt tryckkärlskommissionen) skulle beräknas 11 000 kronor. För det internationella samarbetet skulle avses ytterligare 5 000 kronor, vartill skulle komma 20 000 kronor för propagandaverksamhet.

Departementschefen har framhållit, att, ehuru standardiseringsverksamheten givit många goda resultat, det dock vore uteslutet att nu förorda höjt anslag, och förty hemställt om anvisande av oförändrat anslagsbelopp.

Beträffande anslags disposition har kommissionen föreslagit att — där est statsanslaget till standardiseringsverksamheten för nästa budgetår bestämdes till oförändrat belopp — till byggstandardiseringen alltjämt skulle utgå 200 000 kronor. En del av detta belopp borde dock avses för bidrag till de för all standardiseringsverksamhet gemensamma utgifterna. Av övriga 200 000 kronor finge 3 500 kronor anses bundna för standardisering å träd-

gårdsnäringsens område. Det borde få ankomma på kommissionen att själv bestämma, hur resterande 196 500 kronor skulle fördelas mellan övriga standardiseringsändamål. Beträffande sistnämnda belopp minskat med högst 8 000 kronor, motsvarande avgifter till vissa internationella sammanslutningar, kunde kommissionen garantera, att minst 175 procent av det beviljade bidraget komme att tillskjutas från enskilt håll i penningar, utfört arbete eller annan antagbar form.

Departementschefen, som tillstyrkt angivna modifikationer i hittills gällande regler för anslaget disposition, har ansett, att det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta, hur stor del av de för byggnadsstandardiseringen avsedda medlen, som skall användas för att täcka de gemensamma utgifterna för hela standardiseringsverksamheten. För att fullt statsbidrag skall utgå till de delar av verksamheten, som icke avse avgifter till internationella standardiseringsorganisationer, byggstandardisering samt standardisering å trädgårdsnäringsens område, torde, framhåller departementschefen, som villkor böra uppställas, att de enskilda bidragen utgöra minst 175 procent av denna del av statsbidraget. För statsbidrag med fullt belopp för standardisering å trädgårdsnäringsens område bör enligt departementschefen alltså förutsättas enskilt bidrag med minst 100 procent av den härför avsedda delen av statsbidraget.

Utskottet tillstyrker, att staten beträffande ifrågavarande verksamhet bidrager i den omfattning, som av Kungl. Maj:t nu föreslagits. För åtnjutande av anslaget torde av departementschefen angivna villkor böra tillämpas.

Vad beträffar det motionsvis gjorda yrkandet hava såsom i motionerna erinrats vissa standardiseringsbestämmelser redan utfärdats i syfte att åstadkomma en allmän förbättring av matpotatiskvaliteten. Det i motionerna begärda anslaget är närmast avsett att möjliggöra ökad upplysning om standardiseringsverksamheten på ifrågavarande område. Ehuru utskottet finner motionärernas förslag värt beaktande, är utskottet dock i nuvarande läge icke berett tillstyrka en höjning av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget. Utskottet har emellertid anledning förutsätta, att därest det vid förnyad prövning skulle ur angelägenhetssynpunkt visa sig, att ifrågavarande medelsbehov redan nu bör tillgodoses, möjlighet skall finnas att inom ramen för anvisade medel bereda utrymme härför genom begränsning i andra hänseenden.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 61 och II: 100, till *Bidrag till standardiseringsverksamheten* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 400 000 kronor.

37:o) **Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 69), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Sjöfart och handel.

38:o) **Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51, s. 70—74) att

dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för lotsstyrelsen,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lotsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 453 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 419 700 kronor.

Departementschefens förslag innebära, att medel beräknas till en kansli-biträdesbefattning i Ca 11, vilken för närvarande hålles obesatt, att en extra ordinarie assistent i Ce 18 med tjänstgöring å lotsbyrån anställas såsom ordinarie samt att en arvodesavlönad kontorist placeras som extra tjänsteman i Cg 13. Anslagsökningen i övrigt är föranledd av löneklassförändringar samt den allmänna löneregleringen.

Utskottet. Föreslagna ändringar i personalförteckningen för lotsstyrelsen hava icke givit utskottet anledning till erinran liksom ej heller den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lotsstyrelsen, som av departementschefen angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1948;

b) godkänna följande avlöningsstat för lotsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	300 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	104 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	48 000

Summa kronor 453 000;

c) till *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 453 000 kronor.

39:o) *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52, s. 74—79) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för lots- och fyrstaten,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 7 969 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 7 388 200 kronor.

I fråga om distriktsexpeditionerna föreslås, att en å övergångsstat uppförd befattning såsom expeditionsbiträde i Ca 12 utgår ur personalförteckningen.

Beträffande lotspersonalen innebär förslaget, att vid Göteborgs lotsplats skulle inrättas ytterligare en lotstjänst i Ca 12, under det att från personalförteckningen skulle avföras fem lotsbefattningar i Ca 11.

Vidkommande fyrpersonalen skulle enligt förslaget vid Bjuröklubbs fyrplats en fyrmästarbefattning i lönegraden Ca 14 uppflyttas till lönegraden Ca 16 och en fyrvaktarbefattning i lönegraden Ca 10 indragas, vid Hävringe fyrplats en fyrmästarbefattning i lönegraden Ca 12 indragas, vid Utklippans fyrplats en fyrvaktarbefattning i lönegraden Ca 11 utbytas mot en befattning såsom förste fyrvaktare i lönegraden Ca 12, en fyrvaktarbefattning i lönegraden Ca 9 uppflyttas till lönegraden Ca 10 och en fyrvaktarbefattning i lönegraden Ca 9 indragas samt vid Landsorts fyrplats en befattning såsom förste fyrvaktare i lönegraden Ca 12 indragas.

Vidare föreslås att ytterligare 15 000 kronor anvisas för bestridande av utgifter för kost eller kostpenningar till personalen å fyrskepp m. m.

I övrigt ifrågasättas icke några andra ändringar än sådana som betingas av de nya avlöningsbestämmelserna.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för lots- och fyrstaten gällande personalförteckningen som i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1948 angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 4 052 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 1 950 000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie personal, <i>förslags-</i>	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 586 500
<i>vis</i>	» 1 380 000

Summa kronor 7 969 000;

c) till *Lotsverket*: *Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 7 969 000 kronor.

40:o) *Lotsverket*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 79—82), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 280 000 kronor, varav 10 000 kronor belöpa på anslagsposten till sjukvård m. m., 10 000 kronor på anslagsposten till reseersättningar och återstoden på anslagsposten till övriga utgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lotsverket*: *Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 260 000 kronor.

41:o) *Lotsverket*: *Säkerhetsanstalter för sjöfarten*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54, s. 82—86) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 686 500 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Carl Eric Ericsson* och *Velander* (I: 170) och den andra inom andra kammaren av herrar *Lindberg* och *Lundgren* (II: 256), hemställt, att riksdagen måtte till anskaffande av nytt tjänstefartyg för mellersta lotsdistriktet för budgetåret 1948/49 anvisa ett belopp av 300 000 kronor att utgå från anslaget till *Lotsverket*: *Säkerhetsanstalter för sjöfarten*.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 170.

Till ifrågavarande ändamål äro å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade dels å driftbudgeten under tionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 822 000 kronor, dels ock å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond ett investeringsanslag av 915 000 kronor.

Med avseende å medelsbehovet för nästa budgetår har lotsstyrelsen i en särskild sammanställning upptagit de olika ändamål, varom nu är fråga, ävensom den för varje särskilt ändamål av styrelsen beräknade kostnaden. Därjämte har angivits hur denna kostnad avsetts att fördelas på driftbud-

geten och kapitalbudgeten med beräkning tillika av erforderligt avskrivningsanslag. Med iakttagande av den princip, som under senare år tillämpats beträffande avskrivning av lotsverkets fastigheter, ha investeringar såväl i bostadshus som i lotsuppassningshus och livbåtshus avskrivits till hälften, under det att övriga anläggningar avskrivits i sin helhet.

De sammanlagda kostnaderna hava beräknats till 2 349 500 kronor, varav 1 559 500 kronor avsetts skola anvisas å driftbudgeten och 790 000 kronor å kapitalbudgeten.

Departementschefen har funnit samtliga av lotsstyrelsen för nästa budgetår föreslagna åtgärder beträffande säkerhetsanstalter för sjöfarten av sådan angelägenhetsgrad att de om möjligt borde komma till utförande redan under nämnda budgetår. Av statsfinansiella skäl har departementschefen dock ansett sig nödsakad föreslå vissa beskränningar av det av lotsstyrelsen framlagda utbyggnadsprogrammet. Departementschefen har sålunda förordat uppskov med medelsanvisning å riksstaten beträffande följande poster, nämligen nytt tjänstefartyg för mellersta lotsdistriktet, motorlivbåt och båthus med slip m. m. för livräddningsstation i Lurö skärgård i Vänern, förbättring av fyrbelysningen i norra delen av Bottenviken samt förbättring av bostadsförhållandena vid Agö fyrplats. Beträffande medelsäskandena för ny bottenfast fyr på Ölands södra grund har departementschefen förordat, att med anslaget å driftbudgeten får anstå.

Då lotsstyrelsens kostnadsberäkningar icke givit anledning till erinran kan, framhåller departementschefen, ett genomförande av lotsstyrelsens förslag, begränsat på sätt sålunda angivits, antagas draga en sammanlagd kostnad av 1 381 500 kronor. Härav skulle å kapitalbudgeten för nästa budgetår upptagas 695 000 kronor och å driftbudgeten återstående 686 500 kronor.

Utskottet har vid sin granskning av de av lotsstyrelsen anmälda anslagsbehoven för sjöfartens säkerhetsanstalter för nästa budgetår funnit de föreslagna åtgärderna vara av sådan angelägenhetsgrad, att de borde komma till utförande redan under nämnda budgetår. Departementschefen, som givit uttryck åt samma uppfattning, har emellertid av statsfinansiella skäl föreslagit en viss beskränning av styrelsens äskanden. Bland de arbeten, som sålunda föreslås undantagna, är särskilt att märka påbörjandet av ett nytt tjänstefartyg för mellersta lotsdistriktet. Ehuru utskottet anser det ur sjöfartssäkerhetens intresse önskvärt, att detta fartygsbygge kunnat igångsättas redan under nästa budgetår, vill utskottet i nuvarande läge dock icke motsätta sig att med beviljandet av medel till ändamålet för närvarande får anstå. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål och så snart förhållandena det medgiva för riksdagen — om möjligt redan nästa år — framlägger förslag i ämnet. Av det anförda följer, att utskottet nödgas avstyrka de i ämnet väckta motionerna.

Mot de beräknade kostnaderna har utskottet icke funnit anledning till erinran liksom ej heller mot den föreslagna fördelningen av dessa kostnader å drift- och kapitalbudgeterna.

Utskottet, som i särskilt utlåtande denna dag tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag såvitt angår anslag å kapitalbudgeten för här ifrågavarande ändamål, får beträffande anslaget under tionde huvudtiteln hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 170 och II: 256, till *Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 686 500 kronor.

42:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 86—89), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en ökning med 3 100 kronor, beroende på de nya avlöningsbestämmelserna samt föreslagen höjning av ersättningen åt vikarien för anstaltens direktör, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 19 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 13 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 2 900
	<hr/>
	Summa kronor 39 000

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l:

Räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar

Nettoutgift kronor 30 000;

b) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

43:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 89), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 5 500 kronor.

44:o) *Statens handelskommission: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57, s. 89 och 90) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

För innevarande budgetår äro under elfte huvudtiteln anvisade två förslagsanslag till statens handelskommission, nämligen ett till avlöningar å 700 000 kronor och ett till omkostnader å 100 000 kronor.

Kungl. Maj:t har medgivit, att å anslagen må tagas i anspråk för kommissionens utgifter för avlöningar och omkostnader under tiden 1 juli—31 december 1947 högst 1 250 000 respektive 317 000 kronor samt under tiden 1 januari—30 juni 1948 högst 1 250 000 respektive 350 000 kronor.

Handläggningen inom Kungl. Maj:ts kansli av ärenden, som beröra handelskommissionens verksamhetsområde, har den 18 september 1947 överflyttats från folkhushållningsdepartementet till handelsdepartementet. I anslutning därtill hava anslagen till kommissionen ansetts böra från och med nästa budgetår överföras från elfte till tionde huvudtiteln.

I fråga om anslaget till *avlöningar* beräknar kommissionen, att utgifterna för arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, komma att uppgå till omkring 250 000 kronor. Kostnaderna för den personal, som avlönas enligt löneplan, samt för tillfällig personal uppskattas till 2 250 000 kronor under förutsättning att personalbeståndet blir i huvudsak oförändrat. Kommissionen hemställer med anledning därav, att kommissionens anslag till avlöningar för nästa budgetår uppföres med 2 500 000 kronor.

Rörande anslagsbehovet till handelskommissionens *omkostnader* räknar kommissionen med att utgifterna för reseersättningar komma att belöpa sig till i runt tal 3 000 kronor. För expenser beräknas åtgå tillhoppa 430 000 kronor, varav 30 000 kronor till inventarier, 150 000 kronor till tryckningskostnader m. m., 100 000 kronor till telefon och telegram, 50 000 kronor till städningskostnader, 70 000 kronor till kontorsförnödenheter och 30 000 kronor till övriga kostnader. Kommissionen hemställer med hänvisning härtill, att till omkostnader för nästa budgetår anvisas ett belopp av 433 000 kronor.

Departementschefen har ansett sig böra godtaga de av kommissionen gjorda beräkningarna.

Utskottet har icke något att erinra mot att statsverkets kostnader för avlöningar och omkostnader vid kommissionen från och med nästa budgetår överföras från elfte till tionde huvudtiteln.

I förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär Kungl. Maj:ts förslag en betydande ökning, vilken motiverats av den avsevärda förstärkning av personalen, som blivit erforderlig. Utskottet, som in-

hämtat närmare upplysningar rörande kommissionens verksamhet och personalbehov, har med hänsyn till vad därvid framkommit funnit sig kunna tillstyrka, att anslag med av Kungl. Maj:t föreslaget belopp anvisas för nästa budgetår.

Beträffande omkostnadsanslaget kommer utskottet att göra hemställan under närmast följande punkt.

Med avseende å avlöningsanslaget får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Statens handelskommission: Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

45:o) *Statens handelskommission: Omkostnader*. Under hänvisning till vad utskottet anfört under närmast föregående punkt får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 90 och 91) hemställa,

att riksdagen må till *Statens handelskommission: Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 433 000 kronor.

46:o) *Statens skeppsprovvningsanstalt: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59, s. 91—94) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skeppsprovvningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till *Statens skeppsprovvningsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 246 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 236 500 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att ett laboratoriebiträde, en mekaniker samt två snickare och modellmakare, vilka f. n. avlönas enligt kollektivavtal, inplaceras i lönegraden Ce 11. Under anslagsposten till avlöningar till tillfälliga biträden hava ytterligare medel (10 000 kronor) ansetts böra anvisas till följd av avtalsenlig ökning av de tillfälliga arbetarnas löner och motsedd utvidgning av anstaltens verksamhet. I övrigt föreslås icke några andra ändringar än sådana som påkallas av de nya avlöningsbestämmelserna.

Utskottet har icke något att erinra mot de föreslagna personaländringarna liksom ej heller mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	37 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	148 000
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	»	40 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	21 000
		Summa kronor 246 000;

b) till *Statens skeppsprovninganstalt*: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 246 000 kronor.

47:o) *Statens skeppsprovninganstalt*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 94), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt*: Omkostnader för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 46 500 kronor.

48:o) *Statens isbrytarverksamhet*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61, s. 95 och 96) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

Under rubriken *Statens isbrytarverksamhet* äro i riksstaten för innevarande budgetår uppförda bl. a. två förslagsanslag, nämligen ett å 370 000 kronor till driftkostnader m. m. och ett å 100 000 kronor till förhyrning av isbrytarfartyg.

I skrivelse den 8 september 1947 hemställde länsstyrelsen i Stockholms län om åtgärder för att under vintern 1947/48 genom Waxholms nya ångfartygsaktiebolags försorg uppehålla båttrafik å vissa linjer inom norra och mellersta delarna av Stockholms skärgård. Vid underhandlingar inom kommunikationsdepartementet förklarade sig bolaget villigt att i viss omfattning driva sådan trafik, varvid bolaget förutsatte, att isbrytarhjälp i viss omfattning skulle lämnas. Genom beslut den 21 november 1947 har Kungl. Maj:t anbefallt kommerskollegium i egenskap av chefsmyndighet för statens isbrytarverksamhet att föranstalta om isbrytning i den utsträckning, som funnes påkallad för att säkerställa ifrågavarande trafik, samt förord-

nat, att de av uppdraget föranledda kostnaderna skulle tills vidare bestridas från det för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget till Statens isbrytarverksamhet: Förhyrning av isbrytarfartyg.

I skrivelse den 10 oktober 1947 har marinförvaltningen hemställt, att anslaget till Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m. måtte för nästa budgetår upptagas med förslagsvis 700 000 kronor. Till stöd härför har anförts bl. a., att kostnaden för underhåll av isbrytarfartygen Ymer och Atle för budgetåret 1948/49 beräknats till ca 400 000 kronor samt att övriga driftkostnader för isbrytarverksamheten under normal isvinter på grund av ökade oljepriser och ökade löner numera böra beräknas till 300 000 kronor i stället för tidigare 200 000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, de kostnader, som föranledas av beslutet den 21 november 1947 om viss isbrytarhjälp under vintern 1947/48 åt båttrafiken i Stockholms skärgård, slutgiltigt skola bestridas från det för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget Statens isbrytarverksamhet: Förhyrning av isbrytarfartyg.

Marinförvaltningens beräkningar av medelsbehovet för sådana ändamål, som tidigare bekostats av driftkostnadsanslaget, ha icke givit departementschefen anledning till erinran. Då kostnaderna för statens åtagande att utföra viss isbrytning i Stockholms skärgård icke synas böra påverka beräkningen av medelsbehovet för förhyrning av isbrytarfartyg och då någon begäran om ändrad beräkning av kostnaderna för detta ändamål icke framförts, har departementschefen beräknat kostnaderna för statens isbrytarverksamhet under nästa budgetår till $(700\ 000 + 100\ 000 =)$ 800 000 kronor.

De grenar av statens isbrytarverksamhet, för vilka kostnader bestridas från förevarande båda anslag, stå, framhåller departementschefen, i ett mycket nära samband med varandra. Då något bärande skäl att uppdelna de för verksamheten avsedda medlen på olika anslag icke synes föreligga har departementschefen förordat, att medlen i fortsättningen anvisas över ett anslag av förslagsanslags natur, betecknat Statens isbrytarverksamhet.

Utskottet. Vad departementschefen anført i fråga om sättet för bestridande av de kostnader, som föranletts av att viss isbrytarhjälp under vintern 1947/48 lämnas åt båttrafiken i Stockholms skärgård, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet vill icke motsätta sig att de för innevarande budgetår under rubriken Statens isbrytarverksamhet uppförda båda anslagen till driftkostnader m. m. och till förhyrning av isbrytarfartyg i fortsättningen sammanslås till ett anslag, betecknat Statens isbrytarverksamhet. Utskottet förutsätter emellertid därvid, att kostnaderna för ifrågavarande båda utgiftsändamål redovisas under skilda delposter i syfte att för riksdagen underlätta granskningen av desamma.

Den verkställda beräkningen av nu ifrågavarande anslag har utskottet funnit sig böra godtaga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens isbrytarverksamhet* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

49:o) **Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 96—98), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en av den allmänna löneregleringen betingad höjning med 13 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	57 200
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	53 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	12 800

Summa kronor 123 000;

b) till *Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 123 000 kronor.

50:o) **Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader. Statens sjöhistoriska museum: Underhåll av samlingarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 63 och 64, s. 98 och 99) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader* ett förslagsanslag av 15 600 kronor;

b) till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll av samlingarna* ett reservationsanslag av 3 000 kronor.

51:o) **Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader. Läkarundersökning av sjöfolk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 65 och 66, s. 99—102) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) såsom *Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader* ett anslag av 256 000 kronor;

b) till *Läkarundersökning av sjöfolk* ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

52:o) **Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67, s. 102 och 103) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herrar *Lundgren* och *Lindberg* väckt motion (II: 5) hemställt, att riksdagen för budgetåret 1948/49 måtte höja ifrågavarande anslag till 85 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 85 000 kronor.

Med hänsyn till att belastningen å anslaget under föregående budgetår utgjort i runt tal 42 000 kronor, har departementschefen funnit anslaget för nästa budgetår kunna nedräknas till 50 000 kronor.

Utskottet. Det är givetvis vanskligt att bedöma, om utgifterna under nästa budgetår skola kunna hållas inom ramen för det av Kungl. Maj:t nu äskade anslagsbeloppet. Då emellertid anslaget är förslagsvis beräknat, äger Kungl. Maj:t möjlighet att överskrida detsamma, därest så skulle befinnas påkallat för att tillgodose det vid tillämpning av gällande bestämmelser på området erforderliga medelsbehovet. Utskottet saknar därför anledning frångå Kungl. Maj:ts förslag, varav följer att utskottet icke kan biträda den i ämnet väckta motionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 5, till *Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

53:o) **Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 103), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

54:o) **Befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69, s. 103 och 104) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arrhén* (I: 89) och den andra inom andra kammaren av herr *Staxäng m. fl.* (II: 132), hemställt, att riksdagen för främjande av fiskebåtars förseende med radiotelefoner för budgetåret 1948/49 måtte anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen II: 132.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet. Anslag till befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation beviljades av riksdagen åren 1946 och 1947, vardera gången med 20 000 kronor. Enahanda belopp har äskats för nästa budgetår.

I de föreliggande motionerna, vilka i första hand tillkommit med tanke på fiskefartyg, göres gällande, att ett anslag av nu föreslagen storleksordning icke är till fyllest för att möta de anspåk, som komma att ställas på det samma. En förstärkning av anslaget har synt motionärerna motiverad jämväl för att möjliggöra en med hänsyn till de ökade kostnaderna för radioinstallationer erforderlig höjning av nu utgående statsbidrag. Utskottet vill för sin del understryka betydelsen ur sjöfartssäkerhetssynpunkt av att fartyg, varom här är fråga, utrustas med dylika installationer och anser det behjärtansvärt, att staten härvidlag träder hjälpande emellan i något större utsträckning än vad det föreslagna anslagsbeloppet torde medgiva. Utskottet är därför berett föreslå en förhöjning av anslaget, vilket enligt utskottets mening lämpligen bör bestämmas till 30 000 kronor. I fråga om sättet för medlens fördelning synes utskottet någon ändring i grunderna för nu utgående bidragsbelopp knappast påkallad utan anser anslaget i stället böra användas för att möjliggöra, att ett större antal bidragssökande än vad hittills varit fallet komma i åtnjutande av medel från anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 89 och II: 132, till *Befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

55:o) **Bidrag till handelshögskolan i Stockholm. Bidrag till handelshögskolan i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 70 och 71, s. 104 och 105) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa
a) till *Bidrag till handelshögskolan i Stockholm* ett anslag av 50 000 kronor;

b) till *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* ett anslag av 40 000 kronor.

56:o) **Orienterande marknadsundersökningar. Exportstipendier och handelsstudiestipendier. Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 72—74, s. 105 och 106) och under erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Orienterande marknadsundersökningar* ett reservationsanslag av 80 000 kronor;

b) till *Exportstipendier och handelsstudiestipendier* ett reservationsanslag av 15 000 kronor;

c) till *Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet* ett anslag av 102 000 kronor.

Patent- och registreringsväsendet m. m.

57:o) **Patent- och registreringsverket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75, s. 107—110) att

dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för patent- och registreringsverket,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Patent- och registreringsverket: Avlöningar för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 3 412 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 152 200 kronor.

Ämbetsverkets besvärsavdelning består av generaldirektören som ordförande samt fyra tekniska ledamöter, vilka äro byråchefer i lönegrad 33. Tre av dessa äro ordinarie och en extra ordinarie. Sistnämnda befattning tillkom redan 1939 och har sålunda funnits under ett flertal år. Då under hela denna tid behov av befattningen visat sig föreligga, oavsett att antalet av besvärsavdelningen handlagda ärenden under perioden fluktuerat, har departementschefen föreslagit, att befattningen överföres till ordinarie stat i lönegrad Ca 33.

De av departementschefen i övrigt förordade förslagen till personaländringar, innebärande bland annat att ytterligare åtta befattningar såsom kontorsbiträde upptagas i lönegrad Ca 8, äro antingen betingade av den reglerade befordringsgången för biträdes- och amanuenspersonal eller av den befordringsgång, som inom verket tillämpas för ingenjörs- och vaktpersonalen.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot de av departementschefen förordade personaländringarna. Då utskottet icke heller har något att erinra mot beräkningen av medelsbehovet under anslaget, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för patent- och registreringsverket fastställda personalförteckningen vidtaga följande ändringar, nämligen *dels* utbyta en befattning såsom byråchef och ledamot av besvärsavdelningen i lönegraden Ce 33 mot en befattning som byråchef och ledamot av besvärsavdelningen i lönegraden Ca 33, *dels ock* upptaga ytterligare åtta befattningar såsom kontorshbiträde i lönegraden Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	1 705 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	1 342 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	364 500
		Summa kronor 3 412 000;

c) till *Patent- och registreringsverket*: *Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 3 412 000 kronor.

58:o) *Patent- och registreringsverket*: *Omkostnader*. Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 76 och 77, s. 110—112), som innebära oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Patent- och registreringsverket*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 441 500 kronor;

b) till *Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.* ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

59:o) *Svenska uppfinnarkontoret*: *Administrationskostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 112 och 113), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska uppfinnarkontoret*: *Administrationskostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

60:o) Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79, s. 113) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av fru Möller och fru Boman väckt motion (II: 274), i vilken hemställts, att riksdagen under anslaget Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet måtte, utöver det för ändamålet äskade anslaget av 100 000 kronor, anvisa ett belopp av 5 000 kronor för premier till uppfinnare av tekniska hjälpmedel på hemhushållningens område.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:ts förenämnda förslag innebär, att för här avsedda ändamål skulle anvisas oförändrat anslag för nästa budgetår.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning under ifrågavarande anslag.

Det motionsvis gjorda yrkandet om att anvisa medel för premier till uppfinnare av tekniska hjälpmedel på hemhushållningens område finner utskottet värt beaktande men anser sig icke berett tillstyrka detsamma. Utskottet förutsätter nämligen, att med hänsyn till det ringa belopp, varom här är fråga, möjligheter böra finnas att inom ramen för anslaget tillgodose det i motionen angivna medelsbehovet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 274, till Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

61:o) Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 113 och 114), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, får utskottet med erinran, att inflytande avgifter för registreringar och anmälningar till förenings- m. fl. register å riksstatens inkomstsida för nästa budgetår äro beräknade till 300 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

Diverse.

62:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 82 och 83, s. 115) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 995 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lotsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 303 000 kronor.

63:o) **Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten. Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 84 och 85, s. 115 och 116), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag en ökning med 12 000 kronor, föranledd av att medelsbehovet under anslaget tidigare beräknats för lågt, och beträffande sistnämnda anslag oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* ett förslagsanslag av 30 000 kronor;

b) till *Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel* ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

64:o) **Bidrag till vissa internationella byråer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 116—118), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 6 800 kronor, som helt belöper å bidraget till patentunionens internationella byrå i Bern, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella byråer* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 11 800 kronor.

65:o) **Bidrag till svenska turisttrafikförbundet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87, s. 118 och 119) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 231 000 kronor.

Förbundet har under en följd av år åtnjutit bidrag för sin verksamhet. Sedan budgetåret 1945/46 ha medel för ändamålet beviljats från det under tredje huvudtiteln upptagna anslaget till Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige. Anslaget är för innevarande budgetår anvisat med 798 000 kronor. Av detta belopp ha enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1947 avsetts 200 000 kronor såsom bidrag till Svenska turisttrafikförbundet och 31 100 kronor såsom bidrag till förbundets byrå i New York (statsliggaren s. 66). Därjämte har förbundet genom beslut den 11 april 1947 tilldelats 15 000 kronor ur handels- och sjöfartsfonden såsom engångsbidrag för att upprätta en mottagningscentral för utländska resande.

Handläggningen av de ärenden som beröra turisttrafikförbundet har numera överförts från utrikesdepartementet till handelsdepartementet.

I skrivelse den 30 september 1947 har *Svenska turisttrafikförbundet* anhållit om anslag med 540 000 kronor för sin verksamhet under budgetåret 1948/49.

Den begärda ökningen av medelsanvisningen uppgår sålunda till i runt tal 309 000 kronor. Ökningen hänför sig huvudsakligen till följande utgiftsposter, nämligen huvudkontorets administration, utlandsbyråerna samt publikationer och annan propaganda.

Departementschefen har erinrat om att jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 oktober 1946 fyra sakkunniga tillkallats för att inom utrikesdepartementet verkställa utredning och avgiva förslag i frågan, huruvida Svenska institutet, Svenska turisttrafikförbundet och andra organisationer för upplysningsverksamhet i utlandet, vilka åtnjuta understöd, kunde helt eller delvis sammanslås ävensom, för den händelse en sammanslagning ej syntes böra komma i fråga, huru en klarare avgränsning av nämnda organisationers verksamhetsområden och arbetsuppgifter skulle kunna åvägbringas. De sakkunniga, vilka antagit benämningen 1946 års sakkunniga för upplysningsverksamheten i utlandet, ha den 29 november 1947 avgivit betänkande med förslag rörande riktlinjerna för samverkan mellan organen för upplysningsverksamhet i utlandet. De förslag som de sakkunniga framlagt avse organisationsfrågor, vilka icke syntes påverka medelsanvisningen för nästa budgetår. Förslaget beredes f. n. inom utrikes- och handelsdepartementen.

Departementschefen har anfört, att många skäl och då särskilt sådana av valutapolitisk art kunde anföras till stöd för den uppfattningen, att statens bidrag till turisttrafikförbundets verksamhet borde ökas. I rådande läge vore departementschefen dock nödgad föreslå oförändrad medelsanvisning. För nästa budgetår syntes alltså bidrag böra utgå till förbundet med 200 000 kronor samt till förbundets byrå i New York med 31 100 kronor. Bidragen syntes böra sammanföras till ett anslag, vilket alltså borde upptagas till i avrundat tal 231 000 kronor.

Utskottet tillstyrker den äskade medelsanvisningen. Såsom departementschefen framhållit ha 1946 års sakkunniga för upplysningsverksamheten i

utlandet avgivit betänkande med förslag rörande riktlinjerna för samverkan mellan organen för denna verksamhet. Utskottet, som saknar anledning att nu ingå på detta spörsmål, vill dock uttala, att utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t vid den fortsatta behandlingen av berörda fråga beaktar möjligheterna att få till stånd en samordning mellan de skilda grenarna av denna verksamhet i syfte att nedbringa kostnaderna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska turisttrafikförbundet* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 231 000 kronor.

66:o) Avsättning till fonden för idrottens främjande. Avsättning till fonden för friluftslivets främjande. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 88 och 89, s. 119—122) att för budgetåret 1948/49 anvisa

dels till Avsättning till fonden för idrottens främjande ett anslag av 4 000 000 kronor,

dels ock till Avsättning till fonden för friluftslivets främjande ett anslag av 500 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Sjöström-Bengtsson m. fl.* (I: 171) och den andra inom andra kammaren av fru *Gustafson m. fl.* (II: 279), i vilka hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1948/49 anvisa ett belopp av 3 000 000 kronor till fonden för idrottens främjande och ett belopp av 1 500 000 kronor till fonden för friluftslivets främjande,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Johanson* i Norrköping *m. fl.* väckt motion (II: 96), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att till fonden för friluftslivets främjande för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 2 000 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna II: 279 och II: 96.

Anslagen till Avsättning till fonden för idrottens främjande och till Avsättning till fonden för friluftslivets främjande äro i riksstaten för innevarande budgetår uppförda med 4 000 000 kronor respektive 2 000 000 kronor.

Avsättning till fonden för idrottens främjande. I förslaget till riksstat för nästa budgetår är inkomstposten tipsmedel beräknad till 17 000 000 kronor. Enligt av 1939 års lagtima riksdag godkända principer skulle av dessa inkomster 8 500 000 kronor tillföras fonden för idrottens främjande. Såsom skett under tidigare budgetår måste emellertid, framhåller departementschefen, tilldelningen av medel till ändamålet begränsas.

Av de för innevarande budgetår anvisade medlen äro 3 000 000 kronor avsedda för idrottsorganisationernas verksamhet. Självfallet tala, framhål-

ler departementschefen vidare, starka skäl för att icke nu minska avsättningen till detta ändamål. Departementschefen tillstyrkte därför, att oförändrat belopp beräknades härtill för nästa budgetår. För idrottsanläggningar äro av de för innevarande budgetår anvisade medlen avsedda återstående 1 000 000 kronor. Vid anmälan i 1947 års statsverksproposition bilaga 12, punkten 93, av frågan om medel till sådana anläggningar framhöll dåvarande departementschefen, att det — med hänsyn särskilt till arbetsmarknads- och investeringsläget — syntes lämpligt att avse någon del av nämnda belopp för utbyggnadsbehov, som kunde tillgodoses först efter utgången av budgetåret 1947/48. Riksdagen lämnade vad sålunda yttrats utan erinran. I likhet härmed kommer det för idrottsanläggningar avsedda beloppet att endast delvis tagas i anspråk under det nu löpande budgetåret. Återstående del av beloppet kommer följaktligen att tills vidare innehållas. Departementschefen har ansett sig böra tillstyrka att även för budgetåret 1948/49 ett belopp av 1 000 000 kronor avses för idrottsanläggningar samt därvid förutsatt, att även detta belopp tills vidare innehålls. Det syntes departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t, att vid en tidpunkt, då läget så medgäve, meddela beslut angående dispositionen av beloppet. Då departementschefen icke kunde tillstyrka, att, såsom av riksidrottsförbundet föreslagits, medel anvisas för avsättning till förbundets idrottsfond skulle alltså avsättningsanslaget för nästa budgetår upptagas till (3 000 000 + 1 000 000 =) 4 000 000 kronor.

Avsättning till fonden för friluftslivets främjande. Med tillämpning av de vid 1939 års lagtima riksdag godkända principerna skulle fonden för friluftslivets främjande nästa budgetår tillföras 20 procent av 17 000 000 kronor, till vilket belopp inkomstposten Tipsmedel beräknats i förslaget till riksstat för samma budgetår, eller således 3 400 000 kronor. Departementschefen har emellertid framhållit att i nuvarande statsfinansiella läge en stark begränsning av detta belopp syntes vara nödvändig. Om verksamheten skulle kunna uppehållas i någorlunda tillfredsställande utsträckning, syntes emellertid medelsanvisningen ej böra bestämmas lägre än till 500 000 kronor.

Utskottet. I förhållande till motsvarande medelsanvisningar för löpande budgetår innebär Kungl. Maj:ts förslag beträffande avsättningsanslaget till fonden för idrottens främjande oförändrad medelstildelning, 4 000 000 kronor, och i fråga om avsättningsanslaget till fonden, för friluftslivets främjande en minskning med ej mindre än 1 500 000 kronor. Vad sistnämnda anslag beträffar har utskottet icke kunnat undgå att finna denna beskärning väl kraftig och anser sig med fog kunna ifrågasätta möjligheten att med den föreslagna medelstildelningen i någorlunda rimlig omfattning tillgodose verksamhetens viktigaste bidragsbehov. Utskottet håller därför före, att en höjning av anslaget är önskvärd. Härav föranledda kostnader böra emellertid med hänsyn till rådande ekonomiska läge icke belasta den allmänna budgeten. Enligt utskottets mening synes den i motionerna I: 171 och II: 279 anvisade utvägen, innebärande en omfördelning av medlen mellan ifråga-

varande båda anslag, lämpligen kunna anlitas. Utskottet vill nämligen erinra, att i det av departementschefen föreslagna anslaget till idrottens främjande inräknats ett belopp av 1 000 000 kronor för idrottsanläggningar, vilken summa med hänsyn till arbetsmarknads- och investeringsläget synts departementschefen böra innehållas för att disponeras av Kungl. Maj:t vid den tidpunkt, då läget så medger. Då det väl icke torde vara att förvänta, att dylika anläggningar åtminstone i någon större omfattning komma att utföras under nästa budgetår, synes det utskottet icke kunna vara till något förfång för idrottsrörelsen, därest en del av det för berörda ändamål avsedda beloppet i stället tages i anspråk för friluftslivets främjande. Enligt utskottets mening bör avsättningsanslaget till fonden för friluftslivets främjande icke bestämmas till lägre belopp än 1 000 000 kronor, vilket alltså innebär att motsvarande av Kungl. Maj:t föreslagna anslag till fonden för idrottens främjande bör minskas med 500 000 kronor till 3 500 000 kronor. Utskottet vill emellertid framhålla, att utskottet härvid förutsätter, att den del av anslaget, som sålunda föreslagits skola undandragas idrottsrörelsen kommer densamma genom ny medelsanvisning åter till godo, så snart omständigheterna göra det möjligt att tillgodose de med ifrågavarande belopp avsedda ändamålen. Vad beträffar de motionsvis gjorda yrkandena anser utskottet sig icke i vidare mån än som nu föreslagits kunna tillmötesgå densamma.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 171 och I: 279 samt II: 96, för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* ett anslag av 3 500 000 kronor;

b) till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* ett anslag av 1 000 000 kronor.

67:o) *Avsättning till lotterimedelsfonden*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, s. 122 och 123) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 6 750 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 7 500 000 kronor.

I förslaget till riksstat för nästa budgetår har inkomsten av lotterimedel beräknats till 45 000 000 kronor. Enligt av 1938 års riksdag godkända grunder för medlens fördelning skulle av detta belopp hälften eller 22 500 000 kronor tillfalla lotterimedelsfonden, och andra hälften den allmänna budgeten. Departementschefen har emellertid framhållit, att det rådande läget motiverade en jämkning i denna fördelningsgrund till förmån för den allmänna budgeten. De ändamål, vilka tillgodosåges av medel ur lotterimedelsfonden, vore dels sådana, som betingade en årligen återkommande bidragstilldelning, dels ock ändamål av mera tillfällig art. För

den förra kategorien kunde medelsbehovet under såväl innevarande som nästkommande budgetår uppskattas till omkring 5 500 000 kronor. Då vid utgången av budgetåret 1946/47 av det för innevarande budgetår anvisade avsättningsanslaget å 7 500 000 kronor redan disponerats omkring 1 000 000 kronor, stode alltså endast ett belopp av omkring 1 000 000 kronor till förfogande för tillfälliga ändamål. Med hänsyn till bidragsbehovet och vid en jämförelse med bidragsverksamheten under åren närmast före krisen måste detta belopp anses synnerligen knappt tilltaget. Trots detta vore det i rådande ekonomiska läge nödvändigt att ytterligare begränsa avsättningen från lotterimedelsfonden. Departementschefen föresloge därför att anslaget för nästkommande budgetår bestämdes till 6 750 000 kronor.

Utskottet. De ändamål, vilka tillgodoses av medel ur lotterimedelsfonden, äro dels sådana, som betinga en årligen återkommande bidragstilldelning, dels ock ändamål av mera tillfällig art. Utskottet vill erinra, att riksdagen tidigare vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga uttalat, att det av redovisningen av anslagets disposition syntes framgå, att medelsbehovet för sistnämnda kategori icke i tillräcklig grad tillgodosetts, vilket ytterst torde ha bottnat i den begränsade medelstilldelningen. En nedskärning av anslaget på sätt som föreslagits med 750 000 kronor torde kunna förutsättas komma att medföra en ytterligare förskjutning i fördelningsgrunden till förfång för sistberörda ändamål. Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser utskottet sig dock nu icke vilja ifrågasätta någon ändring i Kungl. Maj:ts förslag utan tillstyrker detsamma.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Avsättning till lotterimedelsfonden* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 6 750 000 kronor.

68:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91, s. 123 och 124) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Lindström* och herr *Elmgren* (I: 153) och den andra inom andra kammaren av herrar *Severin* i Gävle och *Brandt* (II: 284), hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta om en höjning av förevarande anslag med 100 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, torde få hänvisas till motionen I: 153.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 500 000 kronor.

Efter samråd med statsrådet Kock har departementschefen förordat, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 500 000 kro-

nor. Av anslaget ha 350 000 kronor beräknats åtgå till utredningsarbete i fråga om industriens och handelns rationaliseringsbehov m. m. och återstoden till övriga utredningar.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag. Härav följer, att utskottet avstyrker det motionsvis framställda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 153 och II: 284, i vad de avse förevarande anslag, till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

69:o) *Planering av allmänna arbeten*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 124) får utskottet med erinran, att anslaget för innevarande budgetår uppförts med 20 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

70:o) *Extra utgifter. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 93 och 94, s. 124), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och beträffande sistnämnda anslag en minskning med 9 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 40 000 kronor;

b) till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 52 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

71:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 9: Sprängämnesinspektionen: Avlöningar,

punkten 10: Sprängämnesinspektionen: Omkostnader,

punkten 41: Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet samt
punkten 81: Avsättning till försäkringsinspektionens fond;
vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 9 mars 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Lindström, Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Heiding, Gillström, Sundelin, Lundqvist och Ivar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Törnkvist, Skoglund i Doverstorp, Svensson i Grönvik, Ward, Falla, Mårtensson, Walentheim, Thapper, Persson i Vinberg, Persson i Svensköp och Johansson i Mysinge.